Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
ROMÂNIA [Constituţie]
Constituţia României : Convenţia Europeană a Drepturilor Omului : Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene. - Ed. a 11-a, reviz.. - Bucureşti : Rosetti International, 2019
ISBN 978-606-025-005-0

342.4

CNI CORESI
Tipărit la C.N.I. „CORESI" S.A.

Copyright © 2019 Editura ROSETTI International

Constituţia României. Convenţia europeană a drepturilor omului.
Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Toate drepturile asupra prezentei ediţii sunt rezervate Editurii ROSETTI International. Drepturile de distribuţie aparţin în exclusivitate Editurii ROSETTI International.

Redactor: Marian Florescu
Tehnoredactor: Carmen Dumitrescu

Editura ROSETTI INTERNATIONAL
Bucureşti, Str. Ion Brezoianu nr. 9, ap. 6, sector 5
cod poştal: 050022
tel.: +04 021 314 77 81; 0726 178 175; 0724 305 413
e-mail: distributie@editurarosetti.ro
www.editurarosetti.ro

♦ Constituţia României

♦ Convenţia europeană a drepturilor omului

♦ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Ediţia a 11-a actualizată la 3 martie 2019

ROSETTI

Libris.ro
Respect pentru oameni și cărți

Cuprins

Constituţia României 13

Index 67

Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale amendată de Protocoalele nr. 11 şi 14 însoţită de Protocolul adiţional şi de Protocoalele nr. 4, 6, 7, 12 şi 13 71

- Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale 77
- Primul Protocol adiţional la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale 99
- Protocolul nr. 4 la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, recunoscând anumite drepturi şi libertăţi, altele decât cele care figurează deja în Convenţie şi în primul Protocol adiţional la Convenţie 102
- Protocolul nr. 6 la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale, privind abolirea pedepsei cu moartea 106
- Protocolul nr. 7 la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale 109
- Protocolul nr. 12 la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale 114
- Protocolul nr. 13 la Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale privind abolirea pedepsei cu moartea în toate circumstanţele 117
- Protocolul nr. 14 la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale cu privire la modificarea sistemului de control al Convenţiei *(extras)* 120
- Protocolul nr. 15 privind modificarea Convenţiei pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale 122
- Protocolul nr. 16 la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale 126

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene 131

Constituţia României

Publicată în M. Of. nr. 767 din 31 octombrie 2003

Titlul VII. Revizuirea Constituţiei 64
Art. 150. Iniţiativa revizuirii
Art. 151. Procedura de revizuire
Art. 152. Limitele revizuirii
Titlul VIII. Dispoziţii finale şi tranzitorii 65
Art. 153. Intrarea în vigoare
Art. 154. Conflictul temporal de legi
Art. 155. Dispoziţii tranzitorii
Art. 156. Republicarea Constituţiei

TITLUL I
Principii generale

Art. 1. Statul român

(1) România este stat naţional, suveran şi independent, unitar şi indivizibil.

(2) Forma de guvernământ a statului român este republica.

(3) România este stat de drept, democratic şi social, în care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile cetăţenilor, libera dezvoltare a personalităţii umane, dreptatea şi pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradiţiilor democratice ale poporului român şi idealurilor Revoluţiei din decembrie 1989, şi sunt garantate.

(4) Statul se organizează potrivit principiului separaţiei şi echilibrului puterilor - legislativă, executivă şi judecătorească - în cadrul democraţiei constituţionale.

(5) În România, respectarea Constituţiei, a supremaţiei sale şi a legilor este obligatorie.

Art. 2. Suveranitatea

(1) Suveranitatea naţională aparţine poporului român, care o exercită prin organele sale reprezentative, constituite prin alegeri libere, periodice şi corecte, precum şi prin referendum.

(2) Nici un grup şi nici o persoană nu pot exercita suveranitatea în nume propriu.

Art. 3. Teritoriul

(1) Teritoriul României este inalienabil.

(2) Frontierele ţării sunt consfinţite prin lege organică, cu respectarea principiilor şi a celorlalte norme general admise ale dreptului internaţional.

(3) Teritoriul este organizat, sub aspect administrativ, în comune, oraşe şi judeţe. În condiţiile legii, unele oraşe sunt declarate municipii.

(4) Pe teritoriul statului român nu pot fi strămutate sau colonizate populaţii străine.

Art. 4. Unitatea poporului şi egalitatea între cetăţeni

(1) Statul are ca fundament unitatea poporului român şi solidaritatea cetăţenilor săi.

(2) România este patria comună şi indivizibilă a tuturor cetăţenilor săi, fără deosebire de rasă, de naţionalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenenţă politică, de avere sau de origine socială.

Art. 5. Cetăţenia

(1) Cetăţenia română se dobândeşte, se păstrează sau se pierde în condiţiile prevăzute de legea organică.

(2) Cetăţenia română nu poate fi retrasă aceluia care a dobândit-o prin naştere.

Art. 6. Dreptul la identitate

(1) Statul recunoaşte şi garantează persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale dreptul la păstrarea, la dezvoltarea şi la exprimarea identităţii lor etnice, culturale, lingvistice şi religioase.

(2) Măsurile de protecţie luate de stat pentru păstrarea, dezvoltarea şi exprimarea identităţii persoanelor aparţinând minorităţilor naţionale trebuie să fie conforme cu principiile de egalitate şi de nediscriminare în raport cu ceilalţi cetăţeni români.

Art. 7. Românii din străinătate

Statul sprijină întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor ţării şi acţionează pentru păstrarea, dezvoltarea şi exprimarea identităţii lor etnice, culturale, lingvistice şi religioase, cu respectarea legislaţiei statului ai cărui cetăţeni sunt.

Art. 8. Pluralismul şi partidele politice

(1) Pluralismul în societatea românească este o condiţie şi o garanţie a democraţiei constituţionale.

(2) Partidele politice se constituie şi îşi desfăşoară activitatea în condiţiile legii. Ele contribuie la definirea şi la exprimarea voinţei politice a cetăţenilor, respectând suveranitatea naţională, integritatea teritorială, ordinea de drept şi principiile democraţiei.

Art. 9. Sindicatele, patronatele şi asociaţiile profesionale

Sindicatele, patronatele şi asociaţiile profesionale se constituie şi îşi desfăşoară activitatea potrivit statutelor lor, în condiţiile legii. Ele contribuie la apărarea drepturilor şi la promovarea intereselor profesionale, economice şi sociale ale membrilor lor.

Art. 10. Relaţii internaţionale

România întreţine şi dezvoltă relaţii paşnice cu toate statele şi, în acest cadru, relaţii de bună vecinătate, întemeiate pe principiile şi pe celelalte norme general admise ale dreptului internaţional.

Art. 11. Dreptul internaţional şi dreptul intern

(1) Statul român se obligă să îndeplinească întocmai şi cu bună-credinţă obligaţiile ce-i revin din tratatele la care este parte.

(2) Tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.

(3) În cazul în care un tratat la care România urmează să devină parte cuprinde dispoziţii contrare Constituţiei, ratificarea lui poate avea loc numai după revizuirea Constituţiei.

Art. 12. Simboluri naţionale

(1) Drapelul României este tricolor; culorile sunt aşezate vertical, în ordinea următoare începând de la lance: albastru, galben, roşu.

(2) Ziua naţională a României este 1 Decembrie.

(3) Imnul naţional al României este „Deşteaptă-te române".

(4) Stema ţării şi sigiliul statului sunt stabilite prin legi organice.

Art. 13. Limba oficială
În România, limba oficială este limba română.

Art. 14. Capitala
Capitala României este municipiul Bucureşti.

TITLUL II
Drepturile, libertăţile şi îndatoririle fundamentale

CAPITOLUL I
Dispoziţii comune

Art. 15. Universalitatea
(1) Cetăţenii beneficiază de drepturile şi de libertăţile consacrate prin Constituţie şi prin alte legi şi au obligaţiile prevăzute de acestea.
(2) Legea dispune numai pentru viitor, cu excepţia legii penale sau contravenţionale mai favorabile.

Art. 16. Egalitatea în drepturi
(1) Cetăţenii sunt egali în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără privilegii şi fără discriminări.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege.
(3) Funcţiile şi demnităţile publice, civile sau militare, pot fi ocupate, în condiţiile legii, de persoanele care au cetăţenia română şi domiciliul în ţară. Statul român garantează egalitatea de şanse între femei şi bărbaţi pentru ocuparea acestor funcţii şi demnităţi.
(4) În condiţiile aderării României la Uniunea Europeană, cetăţenii Uniunii care îndeplinesc cerinţele legii organice au dreptul de a alege şi de a fi aleşi în autorităţile administraţiei publice locale.

Art. 17. Cetăţenii români în străinătate
Cetăţenii români se bucură în străinătate de protecţia statului român şi trebuie să-şi îndeplinească obligaţiile, cu excepţia acelora ce nu sunt compatibile cu absenţa lor din ţară.

Art. 18. Cetăţenii străini şi apatrizii
(1) Cetăţenii străini şi apatrizii care locuiesc în România se bucură de protecţia generală a persoanelor şi a averilor, garantată de Constituţie şi de alte legi.
(2) Dreptul de azil se acordă şi se retrage în condiţiile legii, cu respectarea tratatelor şi a convenţiilor internaţionale la care România este parte.

Art. 19. Extrădarea şi expulzarea
(1) Cetăţeanul român nu poate fi extrădat sau expulzat din România.
(2) Prin derogare de la prevederile alineatului (1), cetăţenii români pot fi extrădaţi în baza convenţiilor internaţionale la care România este parte, în condiţiile legii şi pe bază de reciprocitate.
(3) Cetăţenii străini şi apatrizii pot fi extrădaţi numai în baza unei convenţii internaţionale sau în condiţii de reciprocitate.
(4) Expulzarea sau extrădarea se hotărăşte de justiţie.

Art. 20. Tratatele internaţionale privind drepturile omului
(1) Dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile cetăţenilor vor fi interpretate şi aplicate în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate la care România este parte.
(2) Dacă există neconcordanţe între pactele şi tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, şi legile interne, au prioritate reglementările internaţionale, cu excepţia cazului în care Constituţia sau legile interne conţin dispoziţii mai favorabile.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Constituţia României din 21 noiembrie 1991 a fost modificată şi completată prin Legea de revizuire a Constituţiei României nr. 429/2003, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003, republicată de Consiliul Legislativ, în temeiul art. 152 din Constituţie, cu reactualizarea denumirilor şi dându-se textelor o nouă numerotare (art. 152 a devenit, în forma republicată, art. 156).

Legea de revizuire a Constituţiei României nr. 429/2003 a fost aprobată prin referendumul naţional din 18 - 19 octombrie 2003 şi a intrat în vigoare la data de 29 octombrie 2003, data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 758 din 29 octombrie 2003 a Hotărârii Curţii Constituţionale nr. 3 din 22 octombrie 2003 pentru confirmarea rezultatului referendumului naţional din 18 - 19 octombrie 2003 privind Legea de revizuire a Constituţiei României.

Constituţia României, în forma iniţială, a fost adoptată în şedinţa Adunării Constituante din 21 noiembrie 1991, a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 233 din 21 noiembrie 1991 şi a intrat în vigoare în urma aprobării ei prin referendumul naţional din 8 decembrie 1991.

CONSTITUŢIA ROMÂNIEI

Titlul I. Principii generale 13
Art. 1. Statul român
Art. 2. Suveranitatea
Art. 3. Teritoriul
Art. 4. Unitatea poporului şi egalitatea între cetăţeni
Art. 5. Cetăţenia
Art. 6. Dreptul la identitate
Art. 7. Românii din străinătate
Art. 8. Pluralismul şi partidele politice
Art. 9. Sindicatele, patronatele şi asociaţiile profesionale
Art. 10. Relaţii internaţionale
Art. 11. Dreptul internaţional şi dreptul intern
Art. 12. Simboluri naţionale
Art. 13. Limba oficială
Art. 14. Capitala
Titlul II. Drepturile, libertăţile şi îndatoririle fundamentale 16
Capitolul I. Dispoziţii comune 16
Art. 15. Universalitatea
Art. 16. Egalitatea în drepturi
Art. 17. Cetăţenii români în străinătate
Art. 18. Cetăţenii străini şi apatrizii
Art. 19. Extrădarea şi expulzarea
Art. 20. Tratatele internaţionale privind drepturile omului
Art. 21. Accesul liber la justiţie
Capitolul II. Drepturile şi libertăţile fundamentale 18
Art. 22. Dreptul la viaţă şi la integritate fizică şi psihică
Art. 23. Libertatea individuală
Art. 24. Dreptul la apărare
Art. 25. Libera circulaţie
Art. 26. Viaţa intimă, familială şi privată

Art. 27. Inviolabilitatea domiciliului
Art. 28. Secretul corespondenţei
Art. 29. Libertatea conştiinţei
Art. 30. Libertatea de exprimare
Art. 31. Dreptul la informaţie
Art. 32. Dreptul la învăţătură
Art. 33. Accesul la cultură
Art. 34. Dreptul la ocrotirea sănătăţii
Art. 35. Dreptul la mediu sănătos
Art. 36. Dreptul de vot
Art. 37. Dreptul de a fi ales
Art. 38. Dreptul de a fi ales în Parlamentul European
Art. 39. Libertatea întrunirilor
Art. 40. Dreptul de asociere
Art. 41. Munca şi protecţia socială a muncii
Art. 42. Interzicerea muncii forţate
Art. 43. Dreptul la grevă
Art. 44. Dreptul de proprietate privată
Art. 45. Libertatea economică
Art. 46. Dreptul la moştenire
Art. 47. Nivelul de trai
Art. 48. Familia
Art. 49. Protecţia copiilor şi a tinerilor
Art. 50. Protecţia persoanelor cu handicap
Art. 51. Dreptul de petiţionare
Art. 52. Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică
Art. 53. Restrângerea exerciţiului unor drepturi sau al unor libertăţi
Capitolul III. Îndatoririle fundamentale.....29
Art. 54. Fidelitatea faţă de ţară
Art. 55. Apărarea ţării
Art. 56. Contribuţii financiare
Art. 57. Exercitarea drepturilor şi a libertăţilor
Capitolul IV. Avocatul Poporului.....30
Art. 58. Numirea şi rolul
Art. 59. Exercitarea atribuţiilor

Art. 60. Raportul în faţa Parlamentului
Titlul III. Autorităţile publice.....31
Capitolul I. Parlamentul.....31
Secţiunea 1. Organizare şi funcţionare.....31
Art. 61. Rolul şi structura
Art. 62. Alegerea Camerelor
Art. 63. Durata mandatului
Art. 64. Organizarea internă
Art. 65. Şedinţele Camerelor
Art. 66. Sesiuni
Art. 67. Actele juridice şi cvorumul legal
Art. 68. Caracterul public al şedinţelor
Secţiunea a 2-a. Statutul deputaţilor şi al senatorilor.....34
Art. 69. Mandatul reprezentativ
Art. 70. Mandatul deputaţilor şi al senatorilor
Art. 71. Incompatibilităţi
Art. 72. Imunitatea parlamentară
Secţiunea a 3-a. Legiferarea.....35
Art. 73. Categorii de legi
Art. 74. Iniţiativa legislativă
Art. 75. Sesizarea Camerelor
Art. 76. Adoptarea legilor şi a hotărârilor
Art. 77. Promulgarea legii
Art. 78. Intrarea în vigoare a legii
Art. 79. Consiliul Legislativ
Capitolul II. Preşedintele României.....39
Art. 80. Rolul Preşedintelui
Art. 81. Alegerea Preşedintelui
Art. 82. Validarea mandatului şi depunerea jurământului
Art. 83. Durata mandatului
Art. 84. Incompatibilităţi şi imunităţi
Art. 85. Numirea Guvernului
Art. 86. Consultarea Guvernului
Art. 87. Participarea la şedinţele Guvernului
Art. 88. Mesaje
Art. 89. Dizolvarea Parlamentului
Art. 90. Referendumul

Art. 91. Atribuţii în domeniul politicii externe
Art. 92. Atribuţii în domeniul apărării
Art. 93. Măsuri excepţionale
Art. 94. Alte atribuţii
Art. 95. Suspendarea din funcţie
Art. 96. Punerea sub acuzare
Art. 97. Vacanţa funcţiei
Art. 98. Interimatul funcţiei
Art. 99. Răspunderea preşedintelui interimar
Art. 100. Actele Preşedintelui
Art. 101. Indemnizaţia şi celelalte drepturi
Capitolul III. Guvernul 45
Art. 102. Rolul şi structura
Art. 103. Învestitura
Art. 104. Jurământul de credinţă
Art. 105. Incompatibilităţi
Art. 106. Încetarea funcţiei de membru al Guvernului
Art. 107. Primul-ministru
Art. 108. Actele Guvernului
Art. 109. Răspunderea membrilor Guvernului
Art. 110. Încetarea mandatului
Capitolul IV. Raporturile Parlamentului cu Guvernul 48
Art. 111. Informarea Parlamentului
Art. 112. Întrebări, interpelări şi moţiuni simple
Art. 113. Moţiunea de cenzură
Art. 114. Angajarea răspunderii Guvernului
Art. 115. Delegarea legislativă
Capitolul V. Administraţia publică 51
Secţiunea 1. Administraţia publică centrală de specialitate 51
Art. 116. Structura
Art. 117. Înfiinţarea
Art. 118. Forţele armate
Art. 119. Consiliul Suprem de Apărare a Ţării
Secţiunea a 2-a. Administraţia publică locală 52
Art. 120. Principii de bază
Art. 121. Autorităţi comunale şi orăşeneşti

Art. 122. Consiliul judeţean
Art. 123. Prefectul
Capitolul VI. Autoritatea judecătorească 53
Secţiunea 1. Instanţele judecătoreşti 53
Art. 124. Înfăptuirea justiţiei
Art. 125. Statutul judecătorilor
Art. 126. Instanţele judecătoreşti
Art. 127. Caracterul public al dezbaterilor
Art. 128. Folosirea limbii materne şi a interpretului în justiţie
Art. 129. Folosirea căilor de atac
Art. 130. Poliţia instanţelor
Secţiunea a 2-a. Ministerul Public 55
Art. 131. Rolul Ministerului Public
Art. 132. Statutul procurorilor
Secţiunea a 3-a. Consiliul Superior al Magistraturii 56
Art. 133. Rolul şi structura
Art. 134. Atribuţii
Titlul IV. Economia şi finanţele publice 57
Art. 135. Economia
Art. 136. Proprietatea
Art. 137. Sistemul financiar
Art. 138. Bugetul public naţional
Art. 139. Impozite, taxe şi alte contribuţii
Art. 140. Curtea de Conturi
Art. 141. Consiliul Economic şi Social
Titlul V. Curtea Constituţională 60
Art. 142. Structura
Art. 143. Condiţii pentru numire
Art. 144. Incompatibilităţi
Art. 145. Independenţa şi inamovibilitatea
Art. 146. Atribuţii
Art. 147. Deciziile Curţii Constituţionale
Titlul VI. Integrarea euroatlantică 63
Art. 148. Integrarea în Uniunea Europeană
Art. 149. Aderarea la Tratatul Atlanticului de Nord

Rolul Ministerului Public **131**
Rolul Preşedintelui **80**
Românii din străinătate **7**

S

Scrisori **28**
Secretul corespondenţei **28**
Securitate naţională **31, 53**
Sesiuni **66**
Sesizarea Camerelor **75**
Simboluri naţionale **12**
Sindicate **9, 40, 73**
Sistemul financiar **137**
Stare de război **65**
Statul român **1**
Statutul judecătorilor **125**
Statutul procurorilor **132**
Suspendarea din funcţie a Preşedintelui **95**
Suveranitatea **2**

Ş

Şedinţele Camerelor **65**

T

Taxe **56, 139**
Telegramă **28**
Teritoriul **3**
Termen rezonabil **21**
Tortură **22**
Tratament inuman **22**
Tratatele internaţionale privind drepturile omului **20**

U

Unitatea poporului **4**
Universalitatea drepturilor şi libertăţilor **15**
Urmărirea penală **23**

V

Vacanţa funcţiei **97**
Validarea mandatului şi depunerea jurământului **82**
Viaţa intimă, familială şi privată **26**

Convenţia pentru apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor fundamentale amendată de Protocoalele nr. 11 şi 14 însoţită de Protocolul adiţional şi de Protocoalele nr. 4, 6, 7, 12 şi 13

Textul Convenţiei este prezentat aşa cum a fost amendat în conformitate cu dispoziţiile Protocolului nr. 14 (STE nr. 194) începând cu intrarea acestuia în vigoare la data de 1 iunie 2010.

Textul Convenţiei fusese amendat anterior în conformitate cu dispoziţiile Protocolului nr. 3 (STE nr. 45), intrat în vigoare la 21 septembrie 1970, ale Protocolului nr. 5 (STE nr. 55), intrat în vigoare la 20 decembrie 1971 şi ale Protocolului nr. 8 (STE nr. 118), intrat în vigoare la 1 ianuarie 1990. textul Convenţiei conţinea în plus textul Protocolului nr. 2 (STE nr. 44) care, potrivit art 5 § 3, făcuse parte integrantă din Convenţie de la intrarea sa în vigoare la data de 21 septembrie 1970. Toate dispoziţiile amendate sau adăugate prin aceste Protocoale au fost înlocuite prin Protocolul nr. 11 (STE nr. 155), începând cu intrarea acestuia în vigoare la data de 1 noiembrie 1998. De la această această dată, Protocolul nr. 9 (STE nr. 140), intrat în vigoare la data de 1 octombrie 1994, a fost abrogat, iar Protocolul nr. 10 (STE nr. 146) a rămas fără obiect.

Grefa Curţii Europene a Drepturilor Omului iunie 2010

N. ed. Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, mai cunoscută sub denumirea de Convenţia europeană a drepturilor omului, a fost ratificată de România prin Legea nr. 30/1994, M. Of. nr. 135 din 31 mai 1994.

În prezenta ediţie sunt incluse:

– **Protocolul Nr. 15**, ratificat de România prin Legea nr. 157/2014 privind ratificarea Protocolului nr. 15 la Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, încheiată la Roma la 4 noiembrie 1950, încheiat la Strasbourg la 24 iunie 2013 şi semnat la 24 iunie 2013, M. Of. nr. 886 din 5 decembrie 2014. Acest protocol va intra în vigoare de îndată ce toate Părţile Contractante îl vor semna şi ratifica.

– **Protocolul Nr. 16**, semnat de România la 14 octombrie 2014. Acest protocol a intrat în vigoare la 1 august 2018, pentru Părţile Contractante care l-au semnat şi ratificat.

Convenţia europeană a drepturilor omului

Articolul 1. Obligaţia de a respecta drepturile omului

Titlul I. Drepturi şi libertăţi 74

Articolul 2. Dreptul la viaţă
Articolul 3. Interzicerea torturii
Articolul 4. Interzicerea sclaviei şi a muncii forţate
Articolul 5. Dreptul la libertate şi la siguranţă
Articolul 6. Dreptul la un proces echitabil
Articolul 7. Nicio pedeapsă fără lege
Articolul 8. Dreptul la respectarea vieţii private şi de familie
Articolul 9. Libertatea de gândire, de conştiinţă şi de religie
Articolul 10. Libertatea de exprimare
Articolul 11. Libertatea de întrunire şi de asociere
Articolul 12. Dreptul la căsătorie
Articolul 13. Dreptul la un recurs efectiv
Articolul 14. Interzicerea discriminării
Articolul 15. Derogarea în caz de stare de urgenţă
Articolul 16. Restricţiile activităţii politice a străinilor
Articolul 17. Interzicerea abuzului de drept
Articolul 18. Limitarea folosirilor restrângerilor drepturilor

Titlul II. Curtea Europeană a Drepturilor Omului 81

Articolul 19. Înfiinţarea Curţii
Articolul 20. Numărul judecătorilor
Articolul 21. Condiţiile exercitării funcţiilor
Articolul 22. Alegerea judecătorilor
Articolul 23. Durata mandatului şi revocarea
Articolul 24. Grefa şi raportorii
Articolul 25. Adunarea plenară
Articolul 26. Judecătorul unic, comitetele, camerele şi Marea Cameră
Articolul 27. Competenţa judecătorului unic

Articolul 28. Competenţa comitetelor
Articolul 29. Deciziile camerelor asupra admisibilităţii şi fondului
Articolul 30. Desesizarea în favoarea Marii Camere
Articolul 31. Atribuţii ale Marii Camere
Articolul 32. Competenţa Curţii
Articolul 33. Cauzele interstatale
Articolul 34. Cereri individuale
Articolul 35. Condiţiile de admisibilitate
Articolul 36. Intervenţia terţilor
Articolul 37. Radierea de pe rol
Articolul 38. Examinarea contradictorie a cauzei
Articolul 39. Soluţionarea pe cale amiabilă
Articolul 40. Audierea publică şi accesul la documente
Articolul 41. Reparaţia echitabilă
Articolul 42. Hotărâri ale Camerelor
Articolul 43. Retrimitere în faţa Marii Camere
Articolul 44. Hotărâri definitive
Articolul 45. Motivarea hotărârilor şi deciziilor
Articolul 46. Forţa obligatorie şi executarea hotărârilor
Articolul 47. Avizele consultative
Articolul 48. Competenţa consultativă a Curţii
Articolul 49. Motivarea avizelor consultative
Articolul 50. Cheltuielile de funcţionare a Curţii
Articolul 51. Privilegii şi imunităţi ale judecătorilor
Titlul III. Dispoziţii diverse 92
Articolul 52. Anchetele secretarului general
Articolul 53. Apărarea drepturilor omului recunoscute
Articolul 54. Competenţele Comitetului de Miniştri
Articolul 55. Excluderea altor moduri de soluţionare a litigiilor
Articolul 56. Aplicarea teritorială
Articolul 57. Rezervele
Articolul 58. Denunţarea
Articolul 59. Semnarea şi ratificarea

Primul Protocol adiţional 95
Articolul 1. Protecţia proprietăţii
Articolul 2. Dreptul la instruire
Articolul 3. Dreptul la alegeri libere
Articolul 4. Aplicarea teritorială
Articolul 5. Raportarea la convenţie
Articolul 6. Semnarea şi ratificarea
Protocolul nr. 4 98
Articolul 1. Interzicerea privării de libertate pentru datorii
Articolul 2. Libertatea de circulaţie
Articolul 3. Interzicerea expulzării propriilor cetăţeni
Articolul 4. Interzicerea expulzărilor colective de străini
Articolul 5. Aplicarea teritorială
Articolul 6. Raportarea la Convenţie
Articolul 7. Semnarea şi ratificarea
Protocolul nr. 6 102
Articolul 1. Abolirea pedepsei cu moartea
Articolul 2. Pedeapsa cu moartea în timp de război
Articolul 3. Interzicerea derogărilor
Articolul 4. Interzicerea rezervelor
Articolul 5. Aplicarea teritorială
Articolul 6. Raportarea la Convenţie
Articolul 7. Semnarea şi ratificarea
Articolul 8. Intrarea în vigoare
Articolul 9. Funcţiile depozitarului
Protocolul nr. 7 105
Articolul 1. Garanţiile procedurale în cazul expulzărilor de străini
Articolul 2. Dreptul la două grade de jurisdicţie în materie penală
Articolul 3. Dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară
Articolul 4. Dreptul de a nu fi judecat sau pedepsit de două ori
Articolul 5. Egalitatea între soţi
Articolul 6. Aplicarea teritorială
Articolul 7. Raportarea la Convenţie
Articolul 8. Semnarea şi ratificarea
Articolul 9. Intrarea în vigoare

Articolul 10. Funcţiile depozitarului
Protocolul nr. 12 110
Articolul 1. Interzicerea generală a discriminării
Articolul 2. Aplicarea teritorială
Articolul 3. Raportarea la Convenţie
Articolul 4. Semnarea şi ratificarea
Articolul 5. Intrarea în vigoare
Articolul 6. Funcţiile depozitarului
Protocolul nr. 13 113
Articolul 1. Abolirea pedepsei cu moartea
Articolul 2. Interzicerea derogărilor
Articolul 3. Interzicerea rezervelor
Articolul 4. Aplicarea teritorială
Articolul 5. Raportarea la Convenţie
Articolul 6. Semnarea şi ratificarea
Articolul 7. Intrarea în vigoare
Articolul 8. Funcţiile depozitarului
Protocolul nr. 14 *(extras)* 116
Articolul 18. Dispoziţii finale şi tranzitorii
Articolul 19
Articolul 20
Articolul 21
Articolul 22
Protocolul nr. 15 118
Preambul
Articolele 1-5
Dispoziţii finale şi tranzitorii (articolele 6-9)
Protocolul nr. 16 122
Preambul
Articolele 1-11

Convenţia europeană a drepturilor omului

Roma, 4.XI.1950

Guvernele semnatare, membre ale Consiliului Europei,

luând în considerare Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, proclamată de Adunarea generală a Naţiunilor Unite la 10 decembrie 1948,

considerând că această declaraţie urmăreşte să asigure recunoaşterea şi aplicarea universală şi efectivă a drepturilor pe care ea le enunţă,

considerând că scopul Consiliului Europei este acela de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi şi că unul dintre mijloacele pentru a atinge acest scop este apărarea şi dezvoltarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale,

reafirmând ataşamentul lor profund faţă de aceste libertăţi fundamentale care constituie temelia însăşi a justiţiei şi a păcii în lume şi a căror menţinere se bazează în mod esenţial, pe de o parte, pe un regim politic cu adevărat democratic, iar pe de altă parte, pe o concepţie comună şi un respect comun al drepturilor omului din care acestea decurg,

hotărâte, în calitatea lor de guverne ale statelor europene animate de acelaşi spirit şi având un patrimoniu comun de idealuri şi de tradiţii politice, de respect al libertăţii şi de preeminenţă a dreptului, să ia primele măsuri menite să asigure garantarea colectivă a anumitor drepturi enunţate în Declaraţia Universală,

au convenit asupra celor ce urmează:

Încheiat la Strasbourg, la 2 octombrie 2013, în limbile franceză şi engleză, ambele texte fiind egal autentice, într-un singur exemplar care va fi depus în arhivele Consiliului Europei. Secretarul General al Consiliului Europei va transmite copie certificată fiecăruia dintre statele membre ale Consiliului Europei şi celorlalte înalte părţi contractante la Convenţie.

(sursa: www.ier.ro cu revizuire traducere redacţia)

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene[1]

(Jurnalul Oficial seria C, nr. 202 din 7 iunie 2016)

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene a fost proclamată la Nisa, la 7 decembrie 2000, de Parlamentul European, Consiliu şi Comisie, modificată şi proclamată a doua oară la Strasbourg, la 12 decembrie 2007, şi publicată în *Jurnalul Oficial, seria C, nr. 303 din 14 decembrie 2007*, odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona i-a fost conferită aceeaşi forţă juridică obligatorie ca aceea a tratatelor.

Carta fost publicată în *Jurnalul Oficial seria C, nr. 326 din 26 octombrie 2012* şi, ulterior, în *Jurnalul Oficial seria C, nr. 202 din 7 iunie 2016* împreună cu versiunea consolidată a Tratatului privind Uniunea Europeană şi cea a Tratatului privind funcţionarea Uniunii Europene.

[1] În prezenta ediţie sunt incluse şi *Explicaţiile cu privire la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, publicat în Jurnalul Oficial seria C, nr. 303 din 14 decembrie 2007. Trimiterile la numerele articolelor din tratate au fost actualizate.

Libris.RO
Respect pentru oameni și cărți

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Preambul

Titlul I. Demnitatea **129**
Articolul 1. Demnitatea umană
Articolul 2. Dreptul la viaţă
Articolul 3. Dreptul la integritate al persoanei
Articolul 4. Interzicerea torturii şi a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante
Articolul 5. Interzicerea sclaviei şi a muncii forţate

Titlul II. Libertăţile **134**
Articolul 6. Dreptul la libertate şi la siguranţă
Articolul 7. Respectarea vieţii private şi de familie
Articolul 8. Protecţia datelor cu caracter personal
Articolul 9. Dreptul la căsătorie şi dreptul de a întemeia o familie
Articolul 10. Libertatea de gândire, de constiinţă şi de religie
Articolul 11. Libertatea de exprimare şi de informare
Articolul 12. Libertatea de întrunire şi de asociere
Articolul 13. Libertatea artelor şi stiinţelor
Articolul 14. Dreptul la educaţie
Articolul 15. Libertatea de alegere a ocupaţiei şi dreptul la muncă
Articolul 16. Libertatea de a desfăşura o activitate comercială
Articolul 17. Dreptul de proprietate
Articolul 18. Dreptul de azil
Articolul 19. Protecţia în caz de strămutare, expulzare sau extrădare

Titlul III. Egalitatea **146**
Articolul 20. Egalitatea în faţa legii
Articolul 21. Nediscriminarea
Articolul 22. Diversitatea culturală, religioasă şi lingvistică
Articolul 23. Egalitatea între femei şi bărbaţi
Articolul 24. Drepturile copilului
Articolul 25. Drepturile persoanelor în vârstă
Articolul 26. Integrarea persoanelor cu handicap

Titlul IV. Solidaritatea **151**
Articolul 27. Dreptul lucrătorilor la informare şi la consultare în cadrul întreprinderii
Articolul 28. Dreptul de negociere şi de acţiune colectivă
Articolul 29. Dreptul de acces la serviciile de plasament
Articolul 30. Protecţia în cazul concedierii nejustificate
Articolul 31. Condiţii de muncă echitabile şi corecte
Articolul 32. Interzicerea muncii copiilor şi protecţia tinerilor la locul de muncă
Articolul 33. Viaţa de familie şi viaţa profesională
Articolul 34. Securitatea socială şi asistenţa socială
Articolul 35. Protecţia sănătăţii
Articolul 36. Accesul la serviciile de interes economic general
Articolul 37. Protecţia mediului
Articolul 38. Protecţia consumatorilor

Titlul V. Drepturile cetăţenilor **157**
Articolul 39. Dreptul de a alege şi de a fi ales în Parlamentul European
Articolul 40. Dreptul de a alege şi de a fi ales în cadrul alegerilor locale
Articolul 41. Dreptul la bună administrare
Articolul 42. Dreptul de acces la documente
Articolul 43. Ombudsmanul European

Articolul 44. Dreptul de petiţionare
Articolul 45. Libertatea de circulaţie şi de şedere
Articolul 46. Protecţia diplomatică şi consulară

Titlul VI. Justiţia **162**
Articolul 47. Dreptul la o cale de atac eficientă şi la un proces echitabil
Articolul 48. Prezumţia de nevinovăţie şi dreptul la apărare
Articolul 49. Principiile legalităţii şi proporţionalităţii infracţiunilor şi pedepselor
Articolul 50. Dreptul de a nu fi judecat sau condamnat de două ori pentru aceeaşi infracţiune

Titlul VII. Dispoziţii generale care reglementează interpretarea şi aplicarea cartei **168**
Articolul 51. Domeniul de aplicare
Articolul 52. Întinderea şi interpretarea drepturilor şi principiilor
Articolul 53. Nivelul de protecţie
Articolul 54. Interzicerea abuzului de drept